

GUIA PER A LA INCLUSIÓ DE CLÀUSULES CONTRACTUALS DE CARÀCTER SOCIAL

Barcelona, març de 2010

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Finances
Junta Consultiva
de Contractació Administrativa

La integració d'aspectes socials en la contractació pública ha estat objecte d'anàlisi i regulació, mitjançant instruments diversos, tant en l'àmbit comunitari, com en el nacional i l'autonòmic.

En el context comunitari, els plantejaments de la Comissió Europea sobre les clàusules socials en la contractació pública es recullen principalment en la Comunicació interpretativa de 15 d'octubre de 2001, sobre la legislació comunitària de contractes públics i sobre les possibilitats d'integrar aspectes socials en dits contractes. Aquesta Comunicació, fonamentada en la jurisprudència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees i que completa la Comunicació de la Comissió d'11 de març de 1998, sobre "els contractes públics en la Unió Europea" pretén clarificar les possibilitats que ofereix el marc jurídic comunitari a l'hora d'integrar aspectes socials en els contractes públics.

D'altra banda, la Directiva 2004/18/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 31 de març de 2004, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics d'obres, de subministraments i de serveis, recull diverses previsions que s'ha de tenir en compte per a la consideració d'aspectes d'índole social en la contractació pública.

D'acord amb la Comunicació interpretativa de 15 d'octubre de 2001 esmentada, s'admet l'ús de les clàusules socials com a criteri de selecció d'empreses, sempre que suposin un mitjà demostratiu de la capacitat tècnica de l'empresa; com a criteri objectiu d'adjudicació, sempre que comportin un avantatge econòmic i resultin vinculades a l'objecte del contracte; i com a condicions d'execució, sempre que no tinguin un efecte discriminatori directe o indirecte respecte a les empreses licitadores.

Tant aquesta Comunicació, com la jurisprudència en què es basa, que han estat analitzades en diverses ocasions per la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya¹, han servit de fonament per incloure en la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic (LCSP), com recull l'exposició de motius, "*mecanismes que permeten introduir en la contractació pública consideracions de tipus social i mediambiental, configurant-les com a condicions especials d'execució o com a criteris per a valorar les ofertes*" possibilitant la integració d'aspectes socials en la definició de l'objecte dels contractes i en determinades clàusules com a criteris de solvència, com a criteris d'adjudicació i com a condicions especials d'execució.

En concret, les principals previsions contingudes en l'LCSP en relació amb la inclusió de clàusules socials en la contractació del sector públic són les que es resumeixen tot seguit.

---

¹ Informes de la Comissió Permanent 4/2001, de 23 de novembre, sobre les clàusules socials en la contractació administrativa, i 2/2006, de 9 de febrer, sobre la possibilitat d'incloure en els plec de clàusules administratives de l'Administració de la Generalitat de Catalunya clàusules relatives a la responsabilitat social; i Recomanació de la Comissió Permanent 1/2001, de 5 d'abril, sobre clàusules socials en la contractació administrativa.

Pel que fa a la integració d'aquest tipus de clàusules en la definició de l'objecte del contracte, es preveu que els plecs de prescripcions tècniques es configurin tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tothom, tal com es defineixen en la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

En l'àmbit de les prohibicions per contractar, s'hi inclouen els delictes contra els drets de les persones treballadores; les infraccions greus en matèria d'integració laboral i d'igualtat d'oportunitats i no discriminació de les persones amb discapacitat; les infraccions molt greus en matèria social —incloent-hi les infraccions en matèria de prevenció de riscos laborals; i l'incompliment de les condicions especials d'execució previstes en matèria social en el contracte, si queden tipificades com a causa de resolució.

Amb relació a l'acreditació de la solvència, l'LCSP preveu la possibilitat d'incloure la declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa, excepte en els contractes de subministrament.

Pel que fa a la inclusió de clàusules socials com a criteris d'adjudicació, sobre la base de la vinculació directa que hi ha d'haver respecte de l'objecte del contracte, l'LCSP condiona aquesta inclusió al fet que responguin a necessitats, definides en les especificacions del contracte, pròpies de les categories de població especialment desfavorides a les quals pertanyin les persones usuàries o beneficiàries de les prestacions a contractar; i també preveu que, en el procediment de les ofertes amb valors anormals o desproporcionats, la persona afectada hagi de justificar que la seva oferta ha tingut en compte les disposicions de protecció de l'ocupació i les condicions de treball vigents.

Així mateix, es preveuen clàusules de preferència en l'adjudicació a igualtat de condicions amb les que siguin econòmicament més avantatjoses, a favor de les proposicions presentades per empreses que superen un determinat percentatge de persones treballadores amb discapacitat o dedicades específicament a la promoció i inserció laboral de persones en situació d'exclusió social; per entitats sense ànim de lucre en contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial; o entitats reconegudes com a organitzacions de comerç just, en contractes que tinguin com a objecte productes en els quals hi hagi alternativa de comerç just.

D'altra banda, l'LCSP fa possible la inclusió de condicions especials d'execució dels contractes, sempre que siguin compatibles amb el dret comunitari i que s'indiquin en l'anunci de licitació o en el plec o en el contracte. Aquestes condicions poden fer referència a consideracions de tipus social, amb la finalitat de promoure l'ocupació de persones amb dificultats particulars o d'inserció en el mercat laboral; eliminar les desigualtats entre l'home i la dona en el mercat laboral; combatre l'atur i afavorir la formació en el lloc de treball, i se'ls pot atribuir el caràcter d'obligacions contractuals essencials, a l'efecte que el seu incompliment sigui considerat causa de resolució del contracte. Així mateix, l'incompliment d'aquestes condicions pot comportar, si així s'ha previst en els plecs o el contracte, la imposició de penalitats i la consideració d'infracció greu a l'efecte del que preveuen les prohibicions per contractar.

L'LCSP també regula la possibilitat que en els contractes s'imposi a la persona adjudicatària l'obligació de subrogar-se en determinades relacions laborals afectades a la prestació objecte del contracte.

Per últim, preveu una reserva de contractes a favor de centres especials de treball, en virtut de la qual es pot reservar la participació en els procediments d'adjudicació de contractes a aquests centres o reservar-ne l'execució en el marc de programes d'ocupació protegida, quan almenys el 70 per cent de les persones treballadores afectades siguin persones amb un grau de discapacitat que, a causa de l'índole o la gravetat de les seves deficiències, no puguin exercir una activitat professional en condicions normals.

En l'àmbit de la Generalitat de Catalunya, l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana 2008-2011, recull la mesura 99, que vol fomentar la qualitat de l'ocupació i la contractació pública; la intenció és generar un canvi en el model de competitivitat a Catalunya, que es tradueixi en empreses més innovadores i internacionalitzades, amb una ocupació de qualitat, la qual permeti avançar cap a salaris suficients. Entre les actuacions que es plantegen per assolir l'objectiu esmentat, es preveu la formulació d'instruccions i recomanacions en el marc dels grups de treball de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa que ajudin a incorporar clàusules socials.

Així mateix, l'Acord del Govern de 9 de desembre de 2009, de mesures en matèria de contractació pública, ha aprovat el catàleg de mesures i d'instruccions que s'han adoptar en l'activitat contractual ordinària dels òrgans de contractació de l'Administració de la Generalitat i dels organismes autònoms, entitats i empreses vinculades o dependents que n'integren el sector públic, a partir de l'1 de gener de 2010. Aquest catàleg de mesures conté un apartat relatiu a l'adopció de mesures socials i de foment de l'ocupació i preveu, entre altres mecanismes, la incorporació de clàusules socials en els plecs de clàusules administratives particulars; pel que fa a les mesures de foment de l'ocupació, fixa que s'hagi d'acreditar que es compleixen les condicions contractuals sobre foment de l'ocupació mitjançant els mecanismes que preveu el Servei d'Ocupació de Catalunya i el Departament de Treball².

L'Acord del Govern conté també la previsió específica que, en tot cas, els plecs recullin de manera expressa que les clàusules contractuals de caràcter social tenen la consideració d'obligacions contractuals essencials en els termes i amb les conseqüències previstes en la legislació de contractes del sector públic. D'altra banda, fixa que els òrgans de contractació utilitzin el sistema de compra col·laborativa, per tal de garantir la col·laboració, l'eficàcia i l'eficiència i per fomentar la compra social. En darrer terme, disposa que la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya aprovi una guia per facilitar la inclusió de les clàusules contractuals de caràcter social.

---

² El Servei d'Ocupació de Catalunya i el Departament de Treball han de donar les instruccions pertinents per acreditar el compliment de les condicions contractuals sobre foment de l'ocupació.

D'acord amb els requisits normatius i jurisprudencials exposats, i amb la finalitat de facilitar la integració d'aspectes socials en la contractació pública, aquesta Guia recull un catàleg exemplificatiu i de caràcter no taxat de possibles clàusules que, si resulten adients als objectes i característiques dels contractes i en funció de les diferents tipologies contractuals, es poden incloure en cadascuna de les fases dels procediments per a l'adjudicació dels contractes públics.

És en aquest sentit que cal tenir en compte que l'objecte d'aquesta *Guia per a la inclusió de clàusules contractuals de caràcter social* és ajudar els òrgans de contractació a efectuar les reflexions necessàries a l'hora d'introduir aquest tipus de clàusules en la seva activitat contractual ordinària. Cal tenir en compte, però, que les clàusules socials que recull són un exemple de possible redacció, susceptible d'adaptacions segons els objectes i les tipologies dels contractes.

En tot cas, la introducció de les clàusules socials requereix una avaluació prèvia per determinar la idoneïtat d'incloure-les, per elegir, ja sigui entre les que es proposen o entre algunes altres, les més adients per a cadascun dels plecs, així com per dur a terme la determinació dels percentatges i les quanties previstes en els diferents exemples de clàusules contractuals de caràcter social continguts en aquesta guia. No obstant això, a la guia s'han enquadrat els models o exemples de clàusules la introducció de les quals es considera recomanable amb un cert caràcter general.

ÍNDEX

I. CLÀUSULES A INCLOURE ESPECÍFICAMENT EN CONTRACTES AMB OBJECTE VINCULAT DIRECTAMENT A ACCIONS PÚBLIQUES DE FOMENT DE L'OCUPACIÓ O A ACCIONS POSITIVES DE GÈNERE

- A. Possibles clàusules a incloure per a la definició de l'objecte del contracte
- B. Possibles clàusules a incloure com a criteri de capacitat
- C. Possibles clàusules a incloure com a criteri d'adjudicació
- D. Possible clàusula a incloure com a criteri d'adjudicació addicional

II. CLÀUSULES A INCLOURE EN TOT TIPUS DE CONTRACTES

- A. Possibles clàusules a incloure com a criteri de capacitat i solvència
- B. Possibles clàusules a incloure com a criteri d'adjudicació addicional
- C. Possibles clàusules a incloure com a condicions especials d'execució
- D. Possibles clàusules a incloure com a causa específica de resolució

III. CLÀUSULES A INCLOURE EN CONTRACTES DE SERVEIS I DE GESTIÓ DE SERVEIS PÚBLICS

- A. Possible clàusula a incloure com a condició d'execució
- B. Possible clàusula a incloure per apreciar si les proposicions inclouen valors anormals o desproporcionats
- C. Possible clàusula a incloure com a causa específica de resolució

IV. CLÀUSULES RELATIVES A LA SUBCONTRACTACIÓ

- A. Possible clàusula a incloure en tot tipus de contractes
- B. Possible clàusula a incloure en els contractes d'obres públiques subjectes a la Llei 3/2007, de 4 de juliol, de l'obra pública
- C. Possible clàusula a incloure en els contractes d'obres

V. CLÀUSULES A INCLOURE ESPECÍFICAMENT EN ELS CONTRACTES RESERVATS A CENTRES ESPECIALS DE TREBALL

- A. Clàusula a incloure com a requisit de capacitat
- B. Possibles clàusules a incloure com a mitjà d'acreditació de la solvència
- C. Possibles clàusules a incloure com a condició d'execució

I. CLÀUSULES A INCLOURE ESPECÍFICAMENT EN CONTRACTES AMB OBJECTE VINCULAT DIRECTAMENT A ACCIONS PÚBLIQUES DE FOMENT DE L'OCUPACIÓ O A ACCIONS POSITIVES DE GÈNERE³

A. Possibles clàusules a incloure per a la definició de l'objecte del contracte⁴

- ⇒ “Constitueix l'objecte del contracte xxxx i l'execució d'un projecte d'inserció laboral”.

- ⇒ “Constitueix l'objecte del contracte xxxx, amb perspectiva de gènere”.

- ⇒ “Constitueix l'objecte del contracte xxx, mitjançant l'execució d'un projecte d'inserció sociolaboral per a persones amb discapacitat”.

B. Possibles clàusules a incloure com a criteri de capacitat

- ⇒ “Constitueix un requisit de capacitat necessari, per poder participar en la licitació, l'acreditació de solvència tècnica i experiència específica en matèria d'inserció sociolaboral, directament o sobre la base de la solvència i els mitjans d'altres entitats, independentment de la naturalesa jurídica del vincle que tinguin; però, s'ha de poder demostrar que per a l'execució del contracte, es disposa efectivament d'aquests mitjans, a través de la contractació de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per integrar-se en el mercat de treball ordinari, o que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents⁵:
  - a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial, o amb malalties mentals, que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
  - b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
  - c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
  - d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.

---

³ I, eventualment, a altres accions públiques.

⁴ Una definició exhaustiva de l'objecte contractual i la inclusió de la perspectiva social és clau per poder incloure clàusules socials en les diferents fases dels procediments de contractació.

⁵ Aquests col·lectius són els destinataris de la inserció sociolaboral de conformitat amb l'article 2 de la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral.

- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.

El compliment d'aquest requisit de capacitat es pot acreditar mitjançant la inscripció en el Registre Administratiu d'Empreses d'Inserció de Catalunya, creat per la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral. “

⇒ “Constitueix un requisit de capacitat necessari per participar en la licitació que les empreses acreditin que tenen entre els seus objectius estatutaris l'afavoriment de la inserció laboral de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial, o amb malalties mentals, que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.”

C. Possibles clàusules a incloure com a criteri d'adjudicació⁶

- ⇒ “S’atorgaran x punts a les empreses licitadores que en el moment d’acreditar la seva solvència tècnica tinguin a la plantilla, amb més de tres mesos d’antiguitat i a jornada completa o l’equivalent en jornades parcials, un mínim d’un x% de persones en situació d’exclusió social o en greu risc d’arribar-hi, que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:
- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals, que tinguin possibilitats d’inserció en el món laboral.
  - b) Persones destinatàries de la renda mínima d’inserció.
  - c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d’inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l’article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d’inserció.
  - d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d’institucions de protecció de menors.
  - e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
  - f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
  - g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d’inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d’exclusió.
  - h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.”
- ⇒ “Es valorarà el volum de mà d’obra que s’utilitzarà per executar el contracte. La puntuació màxima serà de X punts i s’atorgarà en funció de la mà d’obra contractada i la que es compromet a contractar”.
- ⇒ “Es valorarà que l’empresa hagi introduït, com a element de qualitat organitzativa, codis de bones pràctiques, amb aspectes relatius a la seguretat i salut laboral. La puntuació màxima serà de X punts i s’atorgarà en funció de la qualitat i del nombre de mesures que es proposi incloure”.⁷

---

⁶ L’article 134.1 de la Llei 30/2007, de 20 d’octubre, de contractes del sector públic (d’ara endavant, LCSP), preveu que es valorin les característiques de les propostes vinculades amb la satisfacció d’exigències socials que responguin a necessitats, definides en les especificacions del contracte, pròpies de les categories de població especialment desfavorides a les quals pertanyin els usuaris o els beneficiaris de les prestacions objecte del contracte.

⁷ Caldrà establir específicament en els plecs de clàusules els mecanismes o indicadors de mesura.

- ⇒ “Es valoraran les noves contractacions de persones en situació legal d'atur d'acord amb el que preveu l'article 208 del Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de la Seguretat Social, que es duguin a terme per executar el contracte”.

- ⇒ “Es valoraran les noves contractacions de persones entre col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral que estiguin inclosos en algun dels col·lectius definits en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral, o persones que disposin del certificat de discapacitat”.

- ⇒ “Quan procedeixi la subcontractació d'alguna part de l'execució d'aquest contracte, es valorarà el compromís de les empreses licitadores de subcontractar-la a centres especials de treball o empreses d'inserció sociolaboral inscrits/tes en els corresponents registres del Departament de Treball, i/o a entitats sense ànim de lucre que treballen per integrar persones amb risc d'exclusió social”.

- ⇒ “Es valorarà especialment les empreses que afavoreixen l'estabilitat de l'ocupació, la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, la integració social dels col·lectius més desfavorits i les que acreditin experiència i idoneïtat tècnica i de mitjans propis al desenvolupament de la prestació objecte del contracte”.

[Els factors a tenir en compte per establir els barems de puntuacions poden ser els següents:

- Garantia de l'empresa d'executar el projecte amb personal propi.
- El fet que l'empresa tingui més del 2% de treballadors i treballadores discapacitats a la plantilla global.
- El fet que l'empresa tingui més del X% dels treballadors i treballadores en la execució del projecte licitat amb la Administració Pública.
- El fet que l'empresa tingui més del X% del personal adscrit al projecte licitat amb contracte indefinit.
- El fet que l'empresa tingui més del X% del seu personal amb contracte indefinit i més del X% de les persones treballadores adscrites al projecte licitat.
- El fet que l'empresa adscriuï a l'execució del projecte, com a mínim, un X% de dones.
- El fet que l'empresa garanteixi que adscriurà a l'execució del projecte, com a mínim, el X% de persones en situació legal d'atur d'acord amb el que preveu l'article 208 del Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de la Seguretat Social, o de persones que es trobin incloses en els col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral definits en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral, o persones que disposin del certificat de discapacitat.]

- ⇒ “Es valorarà amb un màxim de X punts el projecte d'inserció laboral que presenti l'empresa licitadora, que ha d'estar breument detallat”.

- ⇒ “Es valorarà amb un màxim de X punts les mesures complementàries respecte als mínims relatius a les condicions de seguretat i salut laboral establerts en la normativa vigent i les certificacions relatives a controls de qualitat en la realització dels serveis.”

D. Possible clàusula a incloure com a criteri d'adjudicació addicional⁸

- ⇒ “En el supòsit que dues o més proposicions s'igualin com a més avantatjoses segons la ponderació establerta en els criteris d'adjudicació d'aquest plec, tindran preferència en l'adjudicació les proposicions que presentin les entitats sense ànim de lucre, amb personalitat jurídica, sempre que la seva finalitat o activitat tingui relació directa amb l'objecte del contracte, segons es desprengui dels seus respectius estatuts o regles fundacionals i figurin inscrites en el registre oficial corresponen.”⁹

---

⁸ En contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial, de conformitat amb la disposició addicional 6a de l'LCSP.

⁹ L'òrgan de contractació pot requerir a aquestes entitats la presentació del detall relatiu a la descomposició del preu ofert en funció dels seus costos.

II. CLÀUSULES A INCLOURE EN TOT TIPUS DE CONTRACTES¹⁰

A. Possibles clàusules a incloure com a criteri de capacitat i solvència

⇒ “Les empreses licitadores o candidates han de manifestar que han tingut en compte, a l’hora d’elaborar les ofertes, les obligacions derivades de les disposicions vigents en matèria de protecció de l’ocupació, condicions de treball i prevenció de riscos laborals, i protecció del medi ambient.”

⇒ “Les empreses licitadores poden acreditar la solvència mitjançant l’aportació d’una declaració sobre la plantilla mitjana anual de l’empresa, acompanyada de la documentació justificativa corresponent.”¹¹

B. Possibles clàusules a incloure com a criteri d’adjudicació addicional¹²

⇒ “Tenen preferència en l’adjudicació del contracte les proposicions presentades per empreses públiques o privades que, en el moment d’acreditar la solvència tècnica, tinguin a la plantilla un nombre de persones treballadores amb discapacitat superior al 2 per cent, sempre que aquestes proposicions igualin en els seus termes les més avantajoses des del punt de vista dels criteris que serveixin de base per a l’adjudicació.

Si diverses empreses licitadores queden igualades quant a la proposició més avantajosa i, a més, acreditin tenir relació laboral amb persones amb discapacitat en un percentatge superior al 2 per cent, tindrà preferència en l’adjudicació del contracte l’empresa licitadora que disposi en la seva plantilla d’un percentatge més elevat de persones treballadores fixes amb discapacitat.”

⇒ “Tindrà preferència en l’adjudicació del contracte la proposició que presenti una empresa dedicada específicament a la promoció i inserció laboral de persones en situació d’exclusió social, regulades en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d’inserció sociolaboral, sempre que aquesta proposició iguali en els seus termes les més avantajoses des del punt de

---

¹⁰Tant si el seu objecte està vinculat a accions públiques de foment de l’ocupació o a accions positives de gènere o a unes altres com si no ho està.

¹¹ Clàusula a incloure en els contractes d’obres i de serveis en què resulti adequat al seu objecte.

¹² De conformitat amb la disposició addicional 6a de l’LCSP.

vista dels criteris que serveixen de base per a l'adjudicació. Es valorarà el compromís formal de l'empresa licitadora de contractar, com a mínim per al 30% dels seus llocs de treball, persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.”¹³

⇒ “En el supòsit que dos o més proposicions s'igualin com a més avantajoses segons la ponderació establerta en els criteris d'adjudicació d'aquest plec, tindrà preferència en l'adjudicació aquella proposició que presenti productes de comerç just.

En el cas que l'empat fos entre dues o més empreses que acreditessin aquesta condició de productes de comerç just, es decidirà la proposta d'adjudicació a favor de la proposició que presenti l'oferta econòmica més baixa. En cas de continuar l'empat després d'aplicar aquest criteri, es decidirà la proposta d'adjudicació per sorteig.

Les empreses licitadores que presentin productes que tinguin la qualificació de comerç just han d'acreditar en la documentació de la proposició de licitació la procedència i el sistema d'elaboració, mitjançant certificacions de caràcter fefaent que permetin a la mesa de contractació comprovar-ne l'autenticitat.”

---

¹³ La Llei 12/2001, de 9 de juny, de mesures urgents de reforma del mercat de treball per a l'increment de l'ocupació i la millora de la seva qualitat, a què es refereix la disposició addicional 6a de l'LCSP, ha estat derogada per la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció. No obstant això, no se cita aquesta nova Llei estatal, sinó la Llei catalana 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral i el llistat de col·lectius destinataris que es preveu és el recollit en l'article 2 d'aquesta Llei 27/2002, de 20 de desembre, que és més ampli que el recollit en la disposició addicional 6a de l'LCSP.

⇒ “Tindrà preferència en l’adjudicació del contracte, sempre que iguali en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris que serveixen de base per a l’adjudicació, la proposició presentada per les empreses licitadores que acreditin haver creat en els darrers anys majors oportunitats d’ocupació per a persones en situació d’exclusió social o en greu risc d’arribar-hi, les quals estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d’inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d’inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d’inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l’article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d’inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d’institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d’inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d’exclusió.
- h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.

La creació d’oportunitats d’ocupació per els col·lectius esmentats pot acreditar-se mitjançant la presentació de contractes de treball, tallers d’ocupació, plans formatius i programes de seguiment tutorial, entre altres mitjans.”

⇒ “Tindrà preferència en l’adjudicació del contracte la proposició presentada per empreses que, en el moment d’acreditar la seva solvència tècnica o professional, compleixin les mesures destinades a promoure la igualtat d’oportunitats entre dones i homes en el mercat de treball establertes de conformitat amb el que preveu l’article 33 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, sempre que dita proposició iguali en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris objectius que serveixen de base per a l’adjudicació.”¹⁴

---

¹⁴ L’article 34 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, relatiu als contractes de l’Administració general de l’Estat, disposa, literalment, el següent:

“1. Anualment, el Consell de Ministres, a la vista de l’evolució i l’impacte de les polítiques d’igualtat en el mercat laboral, determinarà els contractes de l’Administració General de l’Estat i dels seus organismes públics que obligatòriament haurien d’incloure entre les seves condicions d’execució mesures tendents a promoure la igualtat efectiva entre dones i homes en el mercat de treball, conforme al previst en la legislació de contractes del sector públic. En l’acord a què es refereix el paràgraf anterior podran establir-se, si escau, les característiques de les condicions que s’hagin d’incloure en els plecs atenent a la naturalesa dels contractes i al sector d’activitat on es generin les prestacions.

C. Possibles clàusules a incloure com a condicions especials d'execució¹⁵

⇒ “L’empresa adjudicatària estarà obligada a aplicar, en realitzar la prestació, mesures destinades a promoure la igualtat d’oportunitats entre dones i homes en el mercat de treball, de conformitat amb el que preveu la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

Entre aquestes mesures s’ha d’incloure, necessàriament, l’elaboració i l’aplicació d’un pla d’igualtat, en el cas que l’empresa adjudicatària no el tingui per tenir menys de 250 persones treballadores i, per tant, no hi està obligada de conformitat amb l’article 45 de la Llei orgànica 3/2007. El pla d’igualtat pot preveure, entre altres mesures, accions de foment de la igualtat d’oportunitats en matèries com l’accés a l’ocupació, la promoció i la formació, la classificació professional, les retribucions, l’ordenació del temps de treball per afavorir la conciliació laboral, personal i familiar i la prevenció de l’assetjament sexual i de l’assetjament per raó de sexe.

Aquest pla s’ha d’elaborar en el termini màxim de X mesos a comptar des de l’adjudicació del contracte, amb el contingut establert en la Llei orgànica esmentada”.¹⁶

⇒ “L’empresa contractista està obligada a complir les disposicions vigents en matèria laboral, de seguretat social i de seguretat i salut en el treball, i en particular:

1. Quan les prestacions a desenvolupar estiguin subjectes a ordenança laboral o conveni col·lectiu, està obligada a complir amb les disposicions de l’ordenança laboral i conveni col·lectiu corresponent.

2. Els òrgans de contractació poden establir en els plec de clàusules administratives particulars la preferència en l’adjudicació dels contractes de les proposicions presentades per les empreses que, en el moment d’acreditar la seva solvència tècnica o professional, compleixin amb les directrius de l’apartat anterior, sempre que aquestes proposicions igualin en els seus termes a les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris objectius que serveixin de base a l’adjudicació i respectant, en tot cas, la prelación establerta en l’apartat primer de la disposició addicional vuitena del Text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, aprovat per Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny.”

¹⁵ Es pot preveure que aquestes condicions especials d’execució tinguin el caràcter d’obligacions contractuals essencials, d’acord i amb els efectes previstos en l’article 102 de l’LCSP.

¹⁶ Clàusula conforme amb la previsió continguda en l’article 102.1 de l’LCSP i amb la Recomanació 3/2005, de 7 de juliol, de la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa, sobre la inclusió de clàusules per fomentar la igualtat d’oportunitats entre les dones i els homes en el contractes de l’Administració.

2. L'empresa adoptarà les mesures de seguretat i higiene en el treball que siguin de pertinent obligació o necessàries en ordre a la més perfecta prevenció dels riscos que puguin afectar a la vida, integritat i salut dels treballadors i treballadores. Ha de complir, així mateix, les obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals establertes per la normativa vigent i també ha d'acreditar el compliment de les obligacions següents:

- L'avaluació de riscos i planificació de l'activitat preventiva corresponent a l'activitat contractada.
- La formació i informació en matèria preventiva a les persones treballadores que emprarà en l'execució del contracte.
- El justificant del lliurament d'equips de protecció individual que, si escau, siguin necessaris.

3. Si l'empresa subcontracta part de la prestació, ha d'exigir a les empreses subcontractistes els justificants de les obligacions anteriors i lliurar-los a l'Administració contractant."

- ⇒ "L'empresa contractista, en l'elaboració i presentació de l'objecte del contracte, ha d'incorporar la perspectiva de gènere i evitar els elements de discriminació sexista de l'ús del llenguatge i de la imatge".
- ⇒ "L'empresa contractista ha d'adoptar mesures per prevenir, controlar i eradicar l'assetjament sexual, així com l'assetjament per raó de sexe"¹⁷
- ⇒ "L'empresa o empreses adjudicatàries d'aquest contracte han de subcontractar part de l'execució del contracte a centres especials de treball o empreses d'inserció sociolaboral inscrits en els corresponents registres del Departament de Treball i/o a entitats sense ànim de lucre que treballen per a la integració de les persones amb risc d'exclusió social".
- ⇒ "Per a l'execució de l'objecte del contracte, l'empresa adjudicatària ha de reservar un X% dels llocs de treball adscrits a l'execució del contracte, a jornada completa, perquè sigui ocupat per persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:
  - a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
  - b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.

---

¹⁷ Entre aquestes mesures hi pot haver l'elaboració i difusió de codis de bones pràctiques, la realització de campanyes informatives o accions de formació i l'establiment de procediments específics per donar resposta a les denúncies o reclamacions presentades, entre altres.

- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.

La reserva¹⁸ s'ha de fer efectiva quan l'empresa adjudicatària doni ocupació a persones incloses en qualsevol dels col·lectius mencionats en el percentatge que s'indiqui en funció de l'objecte del contracte.

L'acreditació d'haver contractat persones incloses en els col·lectius esmentats podrà efectuar-se mitjançant la presentació dels respectius contractes de treball i de certificacions de la situació d'exclusió en la qual es troben les persones treballadores, les quals han de ser emeses pel corresponent servei social especialitzat o d'atenció primària.

El compliment d'aquesta clàusula no obliga l'empresa a continuar contractant o a garantir la inserció dels usuaris un cop finalitzada l'execució del contracte.”

⇒ “Als treballs efectuats durant l'execució del contracte, els seran d'aplicació les obligacions en matèria de fiscalitat/ les obligacions en matèria de protecció del medi ambient/ les disposicions vigents en matèria de protecció de l'ocupació, condicions de treball i prevenció de riscos laborals/ següents:
(...)”

⇒ “Per a l'execució de l'objecte del contracte, l'empresa adjudicatària ha de reservar un X% del nombre de persones treballadores adscrites a l'execució del contracte perquè sigui ocupat per treballadors i treballadores inclosos en col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral definits en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral/ dones en sectors on estiguin subrepresentades¹⁹/ XXX. En tot cas, el

¹⁸ El mecanisme de reserva es fixarà segons les característiques de la licitació.

¹⁹ Es pot entendre que les dones estan subrepresentades en aquells sectors on en les plantilles de personal la presència de dones sigui inferior al 40% del total.

nombre d'hores realitzades per aquests col·lectius inclosos en el programa d'inserció no pot ser inferior al X % d'hores totals d'execució del contracte.

La reserva²⁰ es farà efectiva quan l'empresa adjudicatària doni feina a persones incloses en qualsevol dels col·lectius mencionats en el percentatge que s'indiqui en funció de l'objecte del contracte.

El compliment d'aquesta clàusula no obliga l'empresa a continuar contractant o a garantir la inserció dels usuaris un cop finalitzada l'execució d'aquest contracte."²¹

- ⇒ “Les noves contractacions de personal que l'empresa o empreses adjudicatàries d'aquest contracte hagin de fer per executar-lo han d'efectuar-se necessàriament entre persones que es trobin en situació legal d'atur conforme al que preveu l'article 208 del Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de la Seguretat Social i, quan sigui possible, entre col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral definits en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral, o persones que disposin del certificat de discapacitat”.²²
- ⇒ “Els mitjans de comunicació, el disseny dels elements instrumentals i la implantació dels tràmits procedimentals emprats per l'empresa contractista en l'execució del contracte, han de realitzar-se tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tots, tal com són definits aquests termes en la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.”²³
- ⇒ “La plantilla de personal de l'empresa adjudicatària adscrita a l'execució del contracte no pot tenir un percentatge de persones treballadores amb contractes de caràcter temporal superior al X%.”²⁴
- ⇒ “L'empresa o empreses adjudicatàries no incrementaran la taxa de temporalitat del personal destinat a l'execució d'aquest contracte. Es considera taxa de

---

²⁰ El mecanisme de reserva es fixarà segons les característiques de la licitació.

²¹ Aquesta clàusula es pot preveure en contractes d'obres, de subministraments i de determinats serveis.

²² Especialment en els contractes subjectes a regulació harmonitzada, s'ha d'incorporar una memòria que avaluï l'impacte previsible en termes de creació o de recuperació de llocs de treball associats a la contractació; s'hi ha d'indicar també el perfil professional d'aquests llocs.

²³ De conformitat amb la disposició addicional 21a de l'LCSP.

²⁴ Es recomana que aquest percentatge no sigui superior al percentatge mitjà de persones treballadores amb contractes de caràcter temporal a Catalunya.

temporalitat, segons l'OCDE, el nombre de treballadors i treballadores amb contracte temporal en relació al nombre total”.

- ⇒ “L’empresa contractista i, si escau, la subcontractista, ha d’establir mesures que afavoreixin la conciliació de la vida personal i/o familiar de les persones treballadores adscrites a l’execució d’aquest contracte”.

- ⇒ “L’empresa adjudicatària ha d’acreditar mitjançant les corresponents declaracions responsables o, quan escaigui, certificacions dels organismes competents, que en l’execució del contracte (en l’elaboració, distribució i, si és el cas, la instal·lació i manteniment, dels béns i productes a subministrar/ en la realització de les obres i, si és el cas, en el subministraments dels béns i materials a lliurar complementàriament/ en la realització dels serveis i, si és el cas, en el subministraments dels béns i productes a lliurar complementàriament/ en la realització de les obres de la concessió i, si és el cas, en el subministraments dels béns i materials a lliurar complementàriament/ en la realització de l’objecte del contracte de col·laboració sector públic i el sector privat siguin obres, subministraments dels béns, productes i/o materials a lliurar com a prestació principal o complementàriament i els serveis a realitzar) s’han complert les obligacions derivades de les disposicions vigents en matèria de protecció dels llocs de treball, de condicions de treball i de prevenció de riscos laborals.”

- ⇒ “L’empresa adjudicatària s’ha de comprometre, mitjançant la corresponent declaració responsable, a dur a terme les activitats pròpies inherents a la coordinació d’activitats empresarials necessàries per a l’execució del contracte.

La persona responsable de l’activitat del centre de treball i, en el seu cas, la responsable d’execució del contracte, ha de vetllar pel compliment dels mitjans de coordinació, per assolir els objectius d’aquest procediment.

Els mitjans de coordinació d’activitats empresarials han d’incloure, en tots els casos, l’establiment de vies de comunicació àgils per a l’intercanvi d’informació i la resolució de problemes.

Segons el cas, s’han d’establir altres mitjans de coordinació d’acord amb els que es relacionen de manera no exhaustiva a l’article 11 del Reial decret 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l’article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en matèria de coordinació d’activitats empresarials.”²⁵

---

²⁵ L’article 11 del Reial decret 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l’article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en matèria de coordinació d’activitats empresarials, relatiu a la relació no exhaustiva de mitjans de coordinació, preveu que “Sens perjudici de qualssevol altres que puguin establir les empreses concurrents en el centre de treball, dels que puguin establir-se mitjançant la negociació col·lectiva i dels establerts en la normativa de prevenció de riscos laborals per a determinats sectors i activitats, es consideren mitjans de coordinació qualssevol dels següents: a) L’intercanvi d’informació i de

- ⇒ “L’empresa adjudicatària ha de garantir a les persones treballadores adscrites a l’execució d’aquest contracte l’aplicació estricta de les condicions laborals que estableixi el conveni col·lectiu que els resulti d’aplicació.”

- ⇒ “L’empresa adjudicatària ha de garantir que el personal adscrit al contracte rep formació continuada per desenvolupar les tasques pròpies del seu lloc de treball i ha de presentar un Pla de qualitat que contingui un sistema de detecció dels dèficits de formació, així com de l’estratègia per a la seva evolució.”

- ⇒ “L’empresa o empreses adjudicatàries d’aquest contracte han d’organitzar accions de formació professional en el lloc de treball que millorin l’ocupació i l’adaptabilitat de les persones, així com les seves capacitats i la seva qualificació.”

- ⇒ “L’empresa adjudicatària i, si escau, les subcontractistes, han de comptar amb un pla de carrera professional que desenvolupi tant la carrera horitzontal com la vertical.”

- ⇒ “Cal obtenir l’autorització de l’Administració per subcontractar qualsevol prestació del contracte, tret de la primera subcontractació que es pugui produir.”²⁶

- ⇒ “La subcontractació de qualsevol prestació del contracte no pot excedir del X% de l’import total d’adjudicació d’aquest contracte i, en tot cas, les empreses subcontractades han de disposar d’una organització pròpia i amb mitjans suficients per dur a terme l’activitat de què es tracti, sense que en cap cas es pugui produir cessió il·legal de persones treballadores.”

- ⇒ “Quan procedeixi la subcontractació d’alguna part de l’execució d’aquest contracte, l’empresa adjudicatària ha de complir la normativa sobre subcontractació i, especialment, ha de garantir que tant ella com les empreses subcontractistes disposen d’infraestructura i mitjans adequats per dur a terme l’activitat i exercir

---

comunicacions entre les empreses concurrents; b) La celebració de reunions periòdiques entre les empreses concurrents; c) Les reunions conjuntes dels comitès de seguretat i salut de les empreses concurrents o, en defecte d’això, dels empresaris que manquin d’aquests comitès amb els delegats de prevenció; d) L’impartició d’instruccions; e) L’establiment conjunt de mesures específiques de prevenció dels riscos existents en el centre de treball que puguin afectar als treballadors de les empreses concurrents o de procediments o protocols d’actuació; f) La presència en el centre de treball dels recursos preventius de les empreses concurrents; i g) La designació d’una o més persones encarregades de la coordinació de les activitats preventives.”

²⁶ La subcontractació es troba específicament regulada en la Llei 32/2006, de 18 d’octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció. Per tant, es pot plantejar, si escau, la introducció d’aquesta clàusula en relació amb altres objectes contractuals.

directament la direcció dels treballs, i acreditar que el seu personal disposa de la formació necessària en matèria de prevenció de riscos laborals.”

D. Possibles clàusules a incloure com a causa específica de resolució

- ⇒ “És causa específica de resolució del contracte l'incompliment de les obligacions previstes en relació a la prevenció de riscos laborals i a la subcontractació.”

- ⇒ “És causa específica de resolució del contracte l'incompliment de les condicions especials d'execució previstes en aquest plec”.

- ⇒ “Pot ser causa de resolució d'aquest contracte la infracció de les condicions establertes per a procedir a la subcontractació, així com la falta d'acreditació de l'aptitud del subcontractista”.

III. CLÀUSULES A INCLOURE EN CONTRACTES DE SERVEIS I DE GESTIÓ DE SERVEIS PÚBLICS

A. Possible clàusula a incloure com a condició d'execució

- ⇒ “L'empresa adjudicatària d'aquest contracte s'ha de subrogar com a ocupadora en les relacions laborals del personal que figura en l'annex X, d'acord amb les condicions dels contractes de les persones treballadores a les quals afecti la subrogació i/o el conveni col·lectiu que els resulti d'aplicació, que es detallen en X.”²⁷

B. Possible clàusula a incloure per apreciar si les proposicions inclouen valors anormals o desproporcionats²⁸

- ⇒ “Es considera un paràmetre objectiu per apreciar que les proposicions no poden ser complertes com a conseqüència de la inclusió de valors anormals o desproporcionats, la indicació d'un preu inferior als costos salarials mínims per categoria professional, segons el conveni col·lectiu vigent.”

C. Possible clàusula a incloure com a causa específica de resolució

- ⇒ “És causa específica de resolució del contracte la manca de veracitat en la informació lliurada relativa a les dades sobre la subrogació de personal.”

---

²⁷ Clàusula a incloure en contractes que imposin a l'adjudicatari l'obligació de subrogar-se com a ocupador en determinades relacions laborals. L'òrgan de contractació ha de facilitar als licitadors, en el mateix plec o en la documentació complementària, la informació exigida per la legislació vigent i altres normes i convenis d'obligat compliment sobre les condicions dels contractes dels treballadors als quals afecti la subrogació que sigui necessària per permetre l'avaluació dels costos laborals que implica aquesta mesura.

²⁸ Clàusula a incloure en els plecs de contractes per a l'adjudicació dels quals s'hagin de considerar més d'un criteri de valoració.

És en aquest sentit que cal tenir en compte que, d'acord amb el punt vuitè de la mesura 3.8 del document *30 compromisos per a l'ocupació, el teixit econòmic i el desenvolupament social de Catalunya*, de 19 de desembre de 2009, en les contractacions públiques de serveis la selecció de l'oferta econòmicament més avantatjosa s'ha d'atendre a criteris directament vinculats a l'objecte del contracte i ha de procurar una ponderació relativa adequada de cadascun d'ells en funció d'aquell objecte. Així, es preveu que els òrgans de contractació optin preferentment per la valoració de més d'un criteri, sense atendre exclusivament al del preu i, entre els criteris tècnics, es tinguin en compte, entre altres, els que valorin aspectes vinculats a la formació dels treballadors, la igualtat d'oportunitats, la qualitat en l'ocupació generada, els aspectes mediambientals i els relatius a la seguretat i la salut laboral i, en particular, en el cas de contractacions de serveis de caràcter personal, necessàriament es valori més d'un criteri, sense que es pugui recórrer exclusivament al criteri preu.

IV. CLÀUSULES RELATIVES A LA SUBCONTRACTACIÓ

A. Possible clàusula a incloure en tot tipus de contractes

- ⇒ “El contractista pot concertar amb terceres persones la realització parcial del contracte sempre que es compleixin els requisits establerts en l'article 210 de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic. Així mateix, el contractista queda obligat al compliment dels requisits i obligacions establertes en l'article 211 del mateix text legal.

Les empreses licitadores han d'indicar en l'oferta la part del contracte que tenen previst subcontractar, assenyalant l'import, i el nom o el perfil empresarial, definit per referència a les condicions de solvència professional o tècnica, dels subcontractistes als quals tingui previst encomanar la seva realització (previsió potestativa).

Les subcontractacions que no s'ajustin al que s'ha indicat en l'oferta, ja sigui per haver recorregut a empreses distintes de les indicades nominativament a l'oferta, o per subcontractar parts de la prestació diferents a les acordades, no es podran subscriure fins que transcorrin vint dies des que s'hagués cursat la notificació a l'Administració i aportat les justificacions sobre l'aptitud del contractista, sempre que l'Administració no hagi notificat dintre d'aquest termini que s'hi oposa.

L'empresa adjudicatària ha de comunicar a l'Administració, anticipadament i per escrit, la intenció de fer subcontractes. Ha d'assenyalar la part de la prestació que vol subcontractar i la identitat del subcontractista, i ha de justificar suficientment l'aptitud d'aquest subcontractista per executar la feina. Igualment, ha de justificar, després d'haver sol·licitat a l'empresa subcontractada les dades oportunes, que aquesta empresa compleix totes les obligacions en matèria de seguretat i salut laborals, més en concret, que s'ajusta al que preveu la normativa quant a la coordinació d'activitats preventives i posada a disposició dels recursos preventius quan aquests siguin necessaris, de conformitat amb el Reial decret 171/2004, de 30 de gener, de desenvolupament de l'article 24 de la Llei de prevenció de riscos laborals.

Les prestacions parcials que l'empresa adjudicatària subcontracti amb terceres persones no poden excedir el percentatge que figuri en el plec de clàusules administratives particulars. En el cas que no figuri en el plec un límit especial, el contractista pot subcontractar fins a un percentatge que no excedeixi del 60 per cent de l'import d'adjudicació. Per al còmput d'aquest percentatge màxim, no es tenen en compte els subcontractes conclusos amb empreses vinculades al contractista principal, d'acord amb l'article 42 del Codi de Comerç.

La infracció de les condicions establertes per a procedir a la subcontractació, així com la falta d'acreditació de l'aptitud del subcontractista, pot donar lloc, en tot cas, a la imposició al contractista d'una penalitat de fins a un 50 per cent de l'import del subcontracte.

Els subcontractistes quedaran obligats només davant el contractista principal, que assumirà tota responsabilitat de l'execució del contracte davant l'Administració.

En cap cas el contractista pot concertar l'execució parcial del contracte a persones inhabilitades per contractar, d'acord amb l'ordenament jurídic o compreses en algun dels supòsits de l'article 49 de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic.

El contractista ha d'informar els representants dels treballadors de la subcontractació, d'acord amb la legislació laboral, així com de les mesures previstes per a la coordinació d'activitats.

L'òrgan de contractació pot imposar al contractista, si l'ha advertit en l'anunci o en els plecs, la subcontractació, a terceres persones no vinculades al mateix, de determinades parts de la prestació que no excedeixin en conjunt del 30 per cent de l'import del pressupost del contracte, quan gaudeixin d'una substantivitat pròpia dintre del conjunt que les faci susceptibles d'execució separada perquè han de ser fetes per empreses que comptin amb una determinada habilitació professional o poder atribuir-se la seva realització a empreses amb una classificació adequada per realitzar-la.

Les obligacions imposades en els paràgrafs anteriors es consideren condicions especials d'execució del contracte a l'efecte previst en els articles 196.1 i 206.g de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic."

B. Possible clàusula a incloure en els contractes d'obres públiques subjectes a la Llei 3/2007, de 4 de juliol, de l'obra pública

⇒ "El contractista pot concertar amb terceres persones la realització parcial del contracte sempre que es compleixin els requisits establerts en l'article 210 de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic. Així mateix, el contractista queda obligat al compliment dels requisits i obligacions establertes en l'article 211 del mateix text legal.

Igualment, en el procés de subcontractació han de complir-se les normes sobre subcontractació establertes en la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció.

El contractista pot concertar amb terceres persones la realització parcial del contracte acreditant davant l'òrgan de contractació que els subcontractistes compleixen el que estableix la legislació aplicable.

En les proposicions de les empreses licitadores s'ha d'indicar, si escau, la part o les parts de l'obra que han de ser objecte de subcontractació, així com les condicions en què s'estableixi. En aquest cas, el contractista principal pot ser dispensat d'acreditar la classificació en el grup, els subgrups, o el grup i els subgrups corresponents a la prestació o l'activitat objecte de subcontractació, en els termes i les condicions que regula la legislació sobre contractació pública. (previsió potestativa)

Els subcontractistes no poden estar incursos en cap prohibició de contractar.

En el cas que s'hagi comunicat la subcontractació a l'òrgan de contractació un cop adjudicat el contracte, aquest té la potestat de vetar-la, mitjançant una resolució motivada, en els termes i les condicions que estableix la legislació sobre contractació administrativa, si estima que contravé les normes aplicables a la subcontractació en l'àmbit de les obres públiques i les disposicions d'aquest article.

En finalitzar l'obra, el contractista ha d'informar l'òrgan de contractació dels serveis prestats pels subcontractistes perquè aquesta informació quedi reflectida en la memòria final."²⁹

C. Possible clàusula a incloure en els contractes d'obres

⇒ "El contractista pot concertar amb terceres persones la realització parcial del contracte sempre que es compleixin els requisits establerts en l'article 210 de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic. Així mateix, el contractista queda obligat al compliment dels requisits i obligacions establertes en l'article 211 del mateix text legal.

---

²⁹ D'acord amb el que disposen els articles 210 i 211 de l'LCSP i 35 de la Llei 3/2007, de 4 de juliol, de l'obra pública.

Igualment, en el procés de subcontractació s'han de complir les normes sobre subcontractació establertes en la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció, especialment les obligacions de les empreses contractistes i subcontractistes referents a:

- Disposar d'infraestructura i mitjans adequats per dur a terme l'activitat i exercir directament la direcció dels treballs.
- Acreditar que el seu personal disposa de la formació necessària en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Acreditar que disposa d'una organització preventiva adequada.
- Disposar d'un percentatge mínim de treballadors i treballadores amb contracte indefinit.
- Estar inscrit en el Registre d'empreses acreditades.
- Complir els límits en el règim de subcontractació establerts en la Llei.
- Disposar cada empresa contractista del Llibre de subcontractació i donar accés al Llibre de subcontractació a tots els agents que intervenen en l'obra i representants dels treballadors i treballadores a l'obra.
- Informar els representants dels treballadors i treballadores de totes les empreses de l'obra, sobre totes les contractacions o subcontractacions de l'obra i també, *així com de les mesures previstes per a la coordinació d'activitat.*

D'acord amb l'article 4 d'aquesta Llei 32/2006, de 18 d'octubre, les empreses que vulguin ser contractades o subcontractades en una obra de construcció han d'acreditar que estan inscrites en el Registre d'Empreses Acreditades i han de tenir un nombre de persones treballadores contractades amb caràcter indefinit no inferior al 10 per cent durant els primers divuit mesos de vigència d'aquesta Llei, ni al 20 per cent durant els mesos dinovè al trenta-sisè, ni al 30 per cent a partir del mes trenta-setè inclòs, per tal de garantir l'estabilitat laboral.

Per evitar pràctiques que puguin derivar en riscos per a la seguretat i salut laboral, d'acord amb l'article 5 de la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, no pot subcontractar el tercer subcontractista, el treballador autònom ni els subcontractistes l'organització productiva dels quals consisteixi a aportar mà d'obra, entenent com a tal la que per realitzar l'activitat contractada utilitza equips de treball propis, com les eines manuals, incloent-hi les motoritzades portàtils, encara que tinguin el suport d'altres equips de treball diferents als assenyalats, sempre que aquests pertanyin a altres empreses contractistes o subcontractistes de l'obra.³⁰

---

³⁰ D'acord amb el que disposen els articles 210 i 211 de l'LCSP i la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció.

V. CLÀUSULES A INCLOURE ESPECÍFICAMENT EN ELS CONTRACTES RESERVATS A CENTRES ESPECIALS DE TREBALL³¹

A. Clàusula a incloure com a requisit de capacitat:

- ⇒ “Els centres especials de treball que vulguin participar en aquesta licitació han d'estar inscrits degudament en el Registre de Centres Especials de Treball del Departament de Treball”.

B. Possibles clàusules a incloure com a mitjà d'acreditació de la solvència³²

- ⇒ “Les empreses licitadores poden acreditar la solvència mitjançant l'aportació de la declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa, acompanyada de la documentació justificativa corresponent”.

C. Possibles clàusules a incloure com a condició d'execució:

- ⇒ “Els centres especials de treball que resultin adjudicatari d'aquest contracte han de tramitar la seva inscripció en el Registre Electrònic d'Empreses Licitadores de la Generalitat de Catalunya”.

---

³¹ En virtut de la reserva prevista en la disposició addicional 7a de l'LCSP i instrumentada per l'Acord del Govern de 9 de desembre de 2009, de mesures en matèria de contractació. La reserva inclou els contractes que, per raó de la seva quantia, s'hagin adjudicat pels procediments ordinaris (oberts o restringits) o bé per procediment negociat, sempre que, en aquest darrer cas, la causa habilitant de la seva utilització sigui diferent a la de la quantia.

³² Clàusula a incloure en els contractes d'obres i de serveis en què resulti adequat a l'objecte dels contractes.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Finances
**Junta Consultiva
de Contractació Administrativa**

Aquest Document va ser aprovat per unanimitat de les persones assistents a la reunió del Ple duta a terme el dia 19 de març de 2010.